

ממיניאפוליס לישראל

חמישית, בכל שנה מוגשים כתבי אישום רבים המייחסים לאזרח תקיפת שוטר. מכיוון שהשוטרים אינם פועלים לבר, קשה לתאר כל כך הרבה מקרים שבהם אזרח יסתכן בתקיפת כמה שוטרים חסונים. סביר להניח שמאחורי רבים מכתבי האישום מסתרות תקיפות אזרחים על ידי שוטרים. מה עושה המחלקה לחקירות שוטרים? החדש פורסם שמתוך כ-4,000 התלונות שמגישים האזרחים בשנה, מח"ש מגי" שהגד שוטרים רק כ-60 כתבי אישום, כאחוז וחצי. עבור מחלקה המונה כ-115 עובדים, מדובר בהספק שנתי של כחצי כתב אישום לעובד...

תפיסות גזעניות יש גם כאן: כלפי אזרחים ערבים, כפי שראינו לאחרונה בדיכוי אלים של מפגינים נגד אלימות בכפר קאסם, וכלפי צעירים ממוצא אתיופי, הנעצרים לשווא

שישית, החדש פנתה האגודה לזכויות האזרח לממונה על חופש המידע במשטרה ופירטה את "החורים השחורים" שבנוהלי המשטרה החדשים לפיזור הפגנות, שפרסומם נדרש בפסיקה. המשטרה מגלה טפח ומסתירה טפחיים: מ"נוהל הפעלה ושימוש ברימון הלם" מוסתר שעוצמת הפיצוץ 175 דציבלים ועלולה לגרום במקום סגור לפגיעה בשמי" עה; מ"נוהל הפעלה ושימוש בכדור ספוג" מוסתר שהפ" גיעה בפלג גוף עליון עלולה להביא לפגיעה קשה מאוד; מ"נוהל הפעלה ושימוש ברימוני גז" מוסתרת הסכנה שבירי למקומות סגורים; מ"נוהל הפעלה ושימוש באלה" מוסתר שפגיעה בעצמות החזה, באיברים פנימיים או בראש עלולה לגרום נזק בלתי הפיך ואף למוות; מ"נוהל הפעלה ושימוש בנוזל בואש" מוסתרת הסכנה לפגיעה טראומטית באזורים רגישים בשל עוצמת הסילון.

אולי בפעם הבאה שנחזה בחדשות בפיזור הפגנת חרדים בבני ברק, ערבים בכפר קאסם, או אזרחים אחרים, תתעורר התנגדות ציבורית לשימוש באמצעים אלימים שכאלה כנגד אזרחים, פן נגיע למציאות הקטלנית האמריקנית.

תשע דקות וחצי חנק השוטר הלבן דרק שובין עם ברכו ומשקל גופו את האזרח השחור ג'ורג' פלויד, עד שסחט ממנו את חייו. כולנו זוכרים את הסרטון המצמרר שבו הוא מתחנן על חייו: "אני לא יכול לנשום". ביום רביעי האחרון עצרו מיליוני אמריקנים את נשימתם בהמתנה לפסיקת המושבעים. השוטרים האמריקנים ממיתים (מילה ניטרלית המקיפה מקרים שונים, מגרימת מוות ברשלנות ועד רצח) כאלף אזרחים בשנה, רובם שחורים. בדרך כלל אינם נענשים. הפעם נעשה צדק, והשוטר הורשע ברצח.

מה מוביל לאלימות השוטרים האמריקנים כלפי האזרחים השחורים? ראשית, תפיסות גזעניות. שנית, הלחץ להראות תפוקה מוליך למעצרים מיותרים, שחלקם מסתיימים במוות. שלישית, נכונות רוב הציבור האמריקני לקבל את האלימות המשטרתית כרע הכרחי כביכול לשמירת הסדר, במחשבה: לי ולילדיי זה לא יקרה. רביעית, קשר השתיקה וההשת" קה בין השוטרים הפושעים לבין חבריהם המחפים עליהם בשקיהם ובשתיקתם, והסימביוזה בין השוטרים לתובעים, שזקוקים להם בבניית התיקים וההרשעות. חמישית, סל" חנות מערכת המשפט כלפי פשעי שוטרים. שישית, המ" שטרה צוברת ציוד תקיפה מיותר, ובהמשך משתמשת בו. האומנם בישראל המצב טוב בהרבה? אתייחס רק לששת ההסברים הנ"ל: ראשית, תפיסות גזעניות מצויות גם כאן, כגון כלפי האזרחים הערבים – לאחרונה חוינו בדיכוי אלים של מפגינים נגד אלימות בכפר קאסם; וכגון היחס החשי דניימשפיל אל האזרחים ממוצא אתיופי, שנעצרים לשי ווא. שנית, ידועה התופעה הרעה של ניסיון לשיפור הסי טטיסטיקה המשטרתית באמצעות מעצרים רבים, חלקם מיותרים ומפתחים לאלימות.

שלישית, מדוע הציבור הישראלי מקבל את סמכות השור טר להכות אזרח? אולי בשל ההנחה שהאלימות תופנה בעיי קר לבני קבוצות אחרות. רביעית, כדוגמה מהפסיקה לקשר השתיקה וההשתקה, כך כתבה השופטת נחמן: "התרשמתי מחוסר מהימנותם של שוטרי היס"מ, וכי למעשה אינם מור רגלים באמירת אמת אלא ככזו מוכוונת מטרה". לאחרונה דיווח השופט רוזן, נציב תלונות הציבור על מייצגי המי דינה בערכאות, שנציגי המשטרה נוהגים לשקר לשופטים בדיונים על הארכות מעצרים, וברו"ח השנתי סקר מקרים של שקרי שוטרים.

פרופ' בוטז סנג'רו הוא מייסד האתר "ביקורת מערכת המשפט הפלילי" ו"המכון לבטיחות במשפט הפלילי"